

ARVUSTUS | Arvo Volmer 60. Verdi „Falstaff“ oli suurepärane muusikapidu

Verdi „Falstaffi“ kontsertettekannet näitas, et laval saavad imelised rollid sündida ka parukate ja papist lossitornide toeta. Rahvusoper Estonia peadirigent ja loominguline juht Arvo Volmer tähistas oma 60. sünnipäeva Verdi viimase ooperi „Falstaff“ kontsertettekandega Tartus ja Tallinnas. On äärmiselt tore ja tänuväärne, kui kunstnikud otsustavad oma tähtpäeva puhul teha kingituse publikule, ja Verdi ooperi ettekannet kahtlemata oli kingitus.

Arvo Volmer alustas 22-aastasena Eri Klasi kutsel oma dirigenditeed just Estonia teatris, juhatades Händeli „Alcinat“. Oma eduka rahvusvahelise karjääri jooksul, mis on teda viinud paljudesse kohtadesse üle maailma, on Volmer ikka leidnud aega ja tahtmist panustada eesti muusikapõllu harimisse, nii ERSO kui ka Estonia orkestri ees seistes.

Tänu Volmerile jõudis Estonia lavale Erkki-Sven Tüüri ooper „Wallenberg“, mille saksa esmalavastus pani publiku õlgu kehitama. Võimatuna näivas olukorras, kus orkester ei mahtunudki lavaauku ära, sündinud julge ettevõtmine päädis minu arvates eesti muusikaloo ühe uhkema ja mõjuvama ooperilavastuse sünniga. Paljude silmapaistvate lavastuste seas on eredalt meeles ka Wagneri „Parsifali“ erakordne 2011. aasta lavastus.

Eestis harva kõlanud

Parimasse dirigendiikka jõudnud Volmer tegi hea valiku, otsustades publiku ette tuua Verdi koomilise ooperi, mis pole Eestis kuigi tihti kõlanud. 1996. aastal tõi ooperi Vanemuise teatri lavale Taisto Noor ja selles etenduses sai Falstaffi nõudlikku rolli kehastada Jaan-Willem Sibul.

Kuuldavasti unistas Verdi pikalt koomilise ooperi kirjutamisest, aga ei leidnud sobivat materjali. Pärast „Othello“ ja selle suurt edu otsustas helilooja komponeerimisega lõpparve teha. Siiski vaimustas Arrigo Boito koostatud uue koomilise ooperi libreto Verdit sedavõrd, et ta suure saladuskatte all taandus oma lubadusest ja hakkas uut muusikat looma.

„Falstaff“ põhineb Shakespeare'i draamatekstidel „Windsori lõbusad naised“ ja „Henry IV“. Teos räägib parajalt häbematule kelmile Sir John Falstaffile tarmukate naiste poolt halva kohtlemise ja ebaausate kavatsuste eest osaks saanud karmist

epl.delfi.ee

Teater Vanemuine
Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Arvo Volmer
Teater

kättemaksust, mis autorite tahtel piirdub siiski vaid pesukorviga jõkke viskamise ja kesköise ehmatamisega.

Seekordse kontsertettekande edu võti peitus õnnestunud osalistevalikus. Külaliste ja omamaiste solistide ansambel oli ühtlane ja hea. Suur eelis oli siin muidugi külalistel, kes kõik olid oma rolle varem paljudel suurtel lavadel esitanud.

Staarid Gruusiast ja Armeenias

Solistidest silmapaistvaim oli peategelast, rahapuuduses vaevlevat paksu ja rõõmsameelset Falstaffi kehastanud Gruusia bariton Misha Kiria, kes on seda osa laulnud paljudel suurtel ooperilavadel.

Samavõrd särav oli ka Armeenia sopran Ani Yorentz (Proua Ford), kes elab ja tegutseb valdavalt Saksamaal. Nende silmapaistvate vokaalsele meisterlikkusele kaasnes elav ja kirglik musitseerimine, energia ja sarm. Muusikaliste detailide selgus võimaldas ka ilma tõlketa mõista ja jälgida tegelaskujude arengut. Imeline oli jälgida, kuidas laval saavad rollid sündida ka parukate ja papist lossitornide toeta muusikalisi ja mängulisi väljendusvahendeid kasutades.

Oma rollidesse sobisid ideaalselt ka kõik Estonia solistid: alati kaunis Helen Lokuta Meg Page'i rollis, ujedad noored armastajad Elena Bražnik ja Heldur Harry Põlda. Kui lavalise vabaduse ja mängulisuse poolest jäädigi külaliste varju, siis põhjus oli materjali uudsus ja seetõttu tihedam side noodiga. Sünnipäevale kohaselt kandis orkester pühendunud dirigendi käe all vääriliselt esituse raskuspunkti. On tore, kui kontsertettekande puhul astub orkester „lavaaugust välja“ ka selles mõttes, et ei suru end saatefunktsiooni, vaid toob kuulajani partituuri kogu selle dünaamilises mitmekesisuses. Ooperi esiettekanne toimus La Scalas 1893. aastal.

Etendusejärgsed ovatsioonid kestsid tund aega. Helilooja oli siis juba 80-aastane. On tähelepanuväärne, et pärast pikka võite ja kaotusi täis elu jääb küpses eas looja viimaseks südamelähedaseks teoseks ooper, mis ülistab elurõõmu, leplikkust ja andestust.

Falstaff, kelle üle on ooperi jooksul üksjagu nalja visatud, otsustab lõpus vastastele andestada ja leiab Shakespeare'i tekstile toetudes, et ta ei ole ainult ise teravmeelne, vaid ka põhjus, miks teised on teravmeelsed.

Kõik siin maailmas on nali, kinnitab Falstaff ooperi finaalis. See on sõnum, mis väärrib vahel meenutamist.

Ja tuhat tänu sünnipäevalapsele suurepärase muusikalise peo eest!